

O POĀĀSĀ• A JMENINĀ•CH 45. TĀ•DNE

PĀjtek, 09 listopad 2007

KaĀĀdý jistĀ› zaĀĀil situaci, kdy po rychlejšcaron;í procházce Ā• sportování v chladu a zimĀ›, posléze doma zjistil, na kolika místech má doslova ledovou a mrazem zarudlou pokožku a pĀ™itím to ani bĀ›hem pohybu neregistroval. Jedním z nejĀ•astĀ›jšcaron;ích prohĀ™ešcaron;kĀ, který má za následek prochlazení, bývá setrvání v propocené obleĀ•ení. Nebezpečné je poté i posezení ve vyhĀ™áté hospĀ•dce u skleníky teplého nápoje - kontrast prochlazené sliznice s horkým Ā•ajem máĀ•e vést k nachlazení, a vystavujeme se pĀ™ipadnĀ› i prostydnutí. Po usednutí na Ā•idli totiž Ā• spodní obleĀ•ení sebelepšcaron;í funkĀ•nost pĀ™estane plnit svĀ›j úĀ•el, propocená vrstva se rychle ochlazuje, a pokud se k tomu pĀ™ipoĀ•te tĀ™eba i jen nepatrný prĀ›van v místĀ› u okna nebo u dveřmĀ›, následnĀ› cesta domĀ› - znovu z vyhĀ™áté místnosti do zimy, opĀ›t do tepla... je to jasné - nemoc je tu... Bohumír (8. 11.) Nejde ovšcaron;em o Ā•istĀ› slovanské jméno, jak bychom se mohli domnívat, ale o pĀ™eklad. PĀ›vodnĀ› znĀ›lo (a i stále zní) Gottfried - tedy "mír boĀ•í", nebo "boĀ•í mír" - toho bylo - a s je - velmi zapotĀ™ebí, neb lidstvo, ledva slezlo se stromĀ› a vydalo se po dvou do svĀ›ta, v jednom kuse bojuje. Patronem všcaron;ech BohumírĀ› je Gottfried z Amiensu. Narodil se roku 1065 jako syn šcaron;lechtických rodiĀ•Ā› a tito ho následnĀ› dali do klášcaron;tera, aby se mu dostalo vzdĀ›lánĀ› a výchovy. Jo, tenkrát to mĀ›li rodiĀ•e jednoduché. PuberĀ›ák zazlobil - tak šcaron;up s ním do klášcaron;tera a byl pokoj. Tam uĀ• si s ním poradili. Gottfried musel být obzvlášcaron;tĀ› kvítko, neb ho tam dali již Ā• v pĀ›ti letech. Kupodivu, disciplína a skromný Ā•ivot mnichĀ› chlapce okouzlili a tak se rozhodl, Ā•e i on bude mnichem. V pĀ›tadvaceti pĀ™ijal vysvĀ›cení a pozdĀ›ji byl jmenován opatem klášcaron;tera v Nogensous-Coucy v Champagni. I pozdĀ›ji jako biskup Ā•il velice skromnĀ›, jedl jen chléb a vodu a vešcaron;keré dalšcaron;í jídlo a peníze rozdával chudým. TéĀ• velmi kritizoval rozmaĀ™ilý Ā•ivot knĀ›Ā•í - no a všcaron;ichni víme, jak kritici dopadli. Proto také "neĀ•ekávanĀ›" zemĀ™el již Ā• v padesáti letech, celkem za podivných okolností. Na obrazech bývá Gottfried zpodobnĀ›n ve společnĀ›sti psa. Podle povĀ›sti dal svému psovi ochutnat kousek chleba namoĀ•ený v nabídnutém vínĀ›, a zvíĀ™e padlo mrtvé k zemi. TakĀ•e je jasné, Ā•e Gottfriedova náhlá smrt nebyla tak úplnĀ› zásahem shĀ›ry. U nás se BohumírĀ› tolik nevyskytuje, ale pár by se jich pĀ™ece jen našcaron;lo. PĀ™ipojení k BohuslavĀ›m a BohumilĀ›m, nosí slavné jméno BOHOUŠcaron;! Bohdan (9. 11.) Názory jazykovĀ›dcĀ› se v otázce pĀ›vodu tohoto jména rĀ›zní. NĀ›kteĀ™í tvrdí, Ā•e je to jméno staroslovanské, jíní zas, Ā•e je to pĀ™eklad Ā™eckého jména Theodossius nebo Theodoros - tedy dar Theodoros - neboli Bohdan, jenĀ• je patronem tohoto jména, se narodil v Arménii - jiné prameny ovšcaron;em tvrdí, Ā•e v Sýrii. ProstĀ› ani na historiky není spoleh. Byl pokĀ™tĀ›n a svou víru bral opravdu váĀ›nĀ›. Bylo to ovšcaron;em ve tĀ™etím tenkrát se Ā•ivot s kĀ™esĀ›any moc nemazlil. Theodoros vstoupil do armády, která tenkrát ovšcaron;em kĀ™esĀ›any pronásledovala. CoĀ• se mu pochopitelnĀ› nelíbilo. Byl vyzván, aby se své víry zĀ™ekl - a jeho nenapadlo nic lepšcaron;ího, neĀ• zapálit chrám matky bohĀ› Kybelé a ke svému Ā•inu se pĀ™iznat. Ani nechtĀ›jte vĀ›dĀ›t, jak to dopadlo. Po krutém muĀ•ení, byl chudák za Ā•ivota upálen. Bohdan/Theodoros byl vlastnĀ› velký muĀ•edník, pocházející z orientu, ale jeho kult se postupnĀ› dostal i na západ. Stal se patronem Benátek, Brindisi a Gata - a kupodivu i vojákĀ›. Ze známých BohdanĀ› bychom mohli zmínit Ā•eského tenistu Bohdana Ulihracha, reĀ›iséra Bohdana Slámu a písniĀ•káĀ™e Mikolášcaron;ka. Všcaron;em BohdanĀ›m pĀ™ejeme, aby si svĀ›j svátek hezky a v pohodĀ› oslavili - a pokud moĀ•no bez následkĀ›. EvĀ•en (10. 11.) pochází z Ā™eckého eugenés "urozený", doslova "blaho-rodý" (mĀ›Ā•eme tam slyšcaron;í slovo "gen", jeĀ• je souĀ•ástí slov genetika, genetický, genofond - poslední dobou jsou to výrazy nadmíru pouĀ›ívané). Ten pr EvĀ•en, jenĀ• je patronem tohoto jména, se údajnĀ› narodil v r. 600 v Toledu a posléze se stal arcibiskupem tamtéĀ•. Byl velice vzdĀ›laný a psal filosofická dála a krásné básnĀ›. Jméno EvĀ•en, potaĀ•mo Eugen, Eugenius, Eugéne, Eugene, Jevgenij, Ā•i Eugenio, nosilo mnoho papeĀ›Ā›, vládĀ› a vojevĀ›dcĀ› a jiných významných lidí. Za všcaron;echy bychom si mohli pĀ™ipomenout Ā•eského atleta Rošcaron;ického, Eugéna Francoise Vidocqua, který - aĀ• se pĀ›vodnĀ› dal na dráhu zloĀ•inu - nakonec skonĀ›il jako slavný kriminalista a také romantického hrdinu OnĀ›gina (Jevgenije). Martin (11. 11.) latinské Martinus je pĀ™ídavné jméno k Mars, coĀ• je jméno Ā™ímského boha války, význam je tedy "martovský, MartĀ›v pĀ™enesenĀ› "zasvĀ›cený bohu Martovi, voják" nebo "Ā•ena pomáhající vojsku" u Ā•enské podoby -Martina. Svátý Marin m podle pranostik pĀ™ijíĀ•dĀ›t do našcaron;ích polí, luhĀ›, hájĀ› a zahrádek na bílém koni a kalendĀ™ nekalendĀ™ - zvĀ›s nástup zimy, aby dĀ›ti mohly jít sĀ›kovat. Svátý Martin byl pĀ›vodnĀ› vojákem. Jeho otcem byl totiž Ā• vyslouĀ›ilý Ā™ímský vo který samosebou chtĀ›l, aby se synek potatil. Proto jej zasvĀ›til bohu Martovi. Jednou jel voják Martin na svém bílém koni a u brány uvidĀ›l Ā•ebráka, který jej posíl o almuĀ›nu. Byla zima a Martin u sebe nemĀ›l ani jídlo, ani peníze. Tak sundal svĀ›j plášcaron;Ā›, rozĀ›al ho meĀ•em vejpĀ›l a jednu polovinu Ā•ebrákovi daroval. Ten Ā•ebrák nebyl nikdo jiný, neĀ• pĀ™evle Kristus, který se mu následnĀ› zjevil ve snu. Tento záĀ›itek uĀ›nil na Martina ohromný dojem, opustil armádu a nechal se pokĀ™tĀ›t. Odešcaron;el do Poitiers, kde Ā•il velký kĀ™esĀ›anský uĀ›itel Hillarius a poté se vrátil zpĀ›t do Panonie (dnešcaron; MaĀ•arsko), kde se snaĀ›il obracet místní na kĀ™esĀ›anství. Ale nesetkal se zrovna s pochopením, takĀ•e po Ā•ase musel Panonii urychlenĀ› opustit. Utekl do Itálie na ostrov Galinara. Jeho uĀ›itel Hillarius se mezitím stal biskupem v Poitiers a povolal si svého bývalého Ā•áka k sobĀ›. Martin za ním tedy pĀ™ijal a v Ligué si postavil poustevnu, která se poté rozrostla ve slavný klášcaron;ter - v Galii vĀ›bec první. Posléze byl i Martin jmenován biskupem - nicménĀ› tento úĀ™ad na nĀ›j velký vliv nemĀ›l, stále zĀ›stával tím skromným Ā•lovĀ›kem, který se kdysi rozdĀ›lil s Ā•ebrákem o plášcaron;Ā›. Opustil biskupskou rezidenci a Ā•il na pĀ™edmĀ›stí ve skromné chatřĀ•i. O svatém Martinu se scházely rodiny, pekla se husa a jedlo velmi tuĀ•né peĀ•ivo. Byla to vlastnĀ› pĀ™íprava na dlouhou a studenou zimu, kdy zvíĀ™ata a lidé museli nasbírat dostatek podkoĀ›ního tuku, aby zimu pĀ™eĀ•ili. Je to jedno z nejoblíbenĀ›jšcaron;ích jmen vĀ›bec, které nosilo a nosí i mnoho slavných lidí. Benedikt (12. 11.) Je to jméno velmi starobylé - pĀ›vodnĀ› z hebrejšcaron;tiny a znĀ›lo Báruch - pĀ™eloĀ•eno pak do latiny - benedictus, tj. blahoĀ™eĀ•ený, blahoslavený, poĀ•ehnaný; je obdobou Ā™eckého jména Makarios nebo Ā•eského Blahoslav. Z domácích podob vznikla nĀ›která našcaron;e pĀ™íjmení jako Benek, Benda, Benešcaron; ap Patronem tohoto jména je Benedikt Ā™eĀ•ený z Nursie. Narodil se kolem roku 480 v Nursii v Itálii a proslavil se jako "otec západního mnišcaron;ství" - byl to on, kdorazil heslo "ora et laba! - tedy "modli se a pracuj. NicménĀ› o jeho Ā•ivotĀ› se mnoho neví - pĀ™es jeho nepopiratelné zásluhy. ZaloĀ›il benediktinský Ā™ád, který v osmém aĀ• dvanáctém století velmi pĀ™ispĀ›l ke vstĀ™edovĀ›ké kultury. Benedikt byl skromný, upĀ™ímny, vyrovnaný a mírný, ale vyĀ•adoval disciplínu. NicménĀ› respektova

a individuální schopnosti druhých. Založil slavný klášter v Monte Cassinu, kde také - podpírán svými žáky - ve stoje zemřel kdy byl přeměněn tím přeměnil svátost. takových lidí je skutečně málo. Stal se patronem celé Evropy. A teprve z přeměněního soudku: právě po něm byla pojmenována bylina, u nás lidově zvaná "čubet" - tedy "benedict", z níž se vyrábí slavný likér "benediktýnka", který lze v malých dávkách podávat jako lék. (Jak známo, alkohol podávaný v malých dávkách, nekodí v jakémkoli množství.) Co se týče slavných Benediktů - tedy Báruch byl sekretářem proroka Jeremiáše, jinak to bylo jméno mnoha papežů. Ale existuje i jeden český - tedy Benedikt Roezl (neplést s vynálezcem lodního stroje Ressellem) - slavný český botanik a lovec orchidejí. Jeho přetel mu přetkali "Benito" a jeho pomník můžete vidět na Karlově náměstí v Praze. Tibor (13. 11.) Toto jméno je odvozeno z latiny od slova Tiburtinujus a znamená "lovka", pocházejícího z italského města Tibur (dnešní Tivoli), základ slova znamená "čestný", překládá se jako Ctirad, Ctibor, popř. i Chval. Snad pro svou zvukomalebnost dosáhlo toto jméno největší obliby v Maarsku - a tedy potažmo na Slovensku, kde můžete najít mnoho Tiborů. V Čechách a na Moravě jich už mnoho není. A i ti většinou pocházejí ze Slovenska. Za věchny, kdo toto jméno proslavili jmenujme Tibora Radó - slavného maarského matematika. Až je Tiborů málo, i oni mají nárok na přeměňnou oslavu svého svátku, což jim ze srdce přejeme. Sáva (14. 11.) Dnešního dne se dočkal svého svátku i Sáva. Není to jméno slovanské - jak by se nám vodně zdálo, vzniklo z aramejského Sába, Sabbas "dád, státec", vykládá se také jako "ze Saby" (tj. z Jemenu, "královna ze Saby"), další variantou je Sáva. Obě možnosti jsou mužská jména. Žena Sáva, protékající bývalou Jugoslávií, s ním ale nemá nic společného. Nicméně existuje svatý Sáva, který se narodil ve vsi Mutlaskav blízkosti Césarei. Děťství nemůžeme zděleka jednoduché, například ho rodiče dali na výchovu ke strýci, který byl bratrem jeho matky, a kde se k němu chovali přeměňněrně a zlá teta ho týrala, takže nakonec utekl k bratru svého otce. Podle hesla "po přeměňni přeměňni!" to vyvolalo mezi přeměňnými velké těmenice, takže se chlapec uchýlil do kláštera ve Skandě, poblíž svého rodiče. Tam získal duchovní vzdělání. Po čase se vydal do Palestiny, kde potkal svatého Teokista. V těch dobách se to prostě svatými a anděly jen hemžilo... Když bylo Sávovi přeměň usídlil se v malé jeskyni, kde žil poustevnickým životem. Přet dní v týdnu pletl košice, které pak nosil do kláštera, kde se zbylé dva dny modlil. To se nelíbilo ablovi, který se mu neustále zjevoval a snažil se ho svést z cesty duchovní. Ale Sáva odolal a modlitbami vědycky zahnal. Jelikož se ve své jeskyni, cežil pouze trávou a pramenitou vodou, začali mu tam lidé nosit jídlo. Za což se jim Sáva odvděoval tím, že jim hledal vodu. A tím pádem lid z jeho blízkého i vzdáleného okolí nikdy více netrpěli jejím nedostatkem. Sáva vykonal mnoho zázraků a dobrých skutků. Když se 5. 12. r. 532 přeměnila jeho poslední hodinka, poté, co čtyři dny nic nejedl a nepil, poprosil o podání svátosti se slovy: "Pane, do tvých rukou odevzdávám svého ducha, a zemřel. I když je u nás Sava velmi málo a žádný z nich se nijak významně neproslavil, přejeme jim i tak věchno nejlepší a hezkou oslavu jejich svátku. Přeměňich